

200. Τοῦτο μὲν τοίνυν, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, φύλαξον παρὰ σαυτῶ μεμνημένος ὅτου· τοσόνδε δὲ εἰπέ, πότερον ὁ Ἔρωσ ἐκείνου οὐ ἔστιν ἔρωσ, ἐπιθυμεῖ αὐτοῦ ἢ οὐ; Πάνυ γε, φάναι. Πότερον ἔχων αὐτὸ οὐ ἐπιθυμεῖ τε καὶ ἐρᾷ, εἴτα ἐπιθυμεῖ τε καὶ ἐρᾷ, ἢ οὐκ ἔχων; Οὐκ ἔχων, ὡς τὸ εἰκός γε, φάναι. Σκόπει δὴ, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη, ἀντὶ τοῦ εἰκότος εἰ ἀνάγκη οὕτως, τὸ ἐπιθυμοῦν ἐπιθυμεῖν οὐ ἐνδεές ἐστιν, ἢ μὴ (b) ἐπιθυμεῖν, ἐὰν μὴ ἐνδεές ᾖ; ἐμοὶ μὲν γὰρ θαυμαστῶς δοκεῖ, ὦ Ἀγάθων, ὡς ἀνάγκη εἶναι· σοὶ δὲ πῶς; Καμοί, φάναι, δοκεῖ. Καλῶς λέγεις. ἄρ' οὖν βούλοισ' ἂν τις μέγας ὢν μέγας εἶναι, ἢ ἰσχυρὸς ὢν ἰσχυρὸς; Ἀδύνατον ἐκ τῶν ὁμολογημένων. Οὐ γὰρ που ἐνδεής ἂν εἴη τούτων ὅ γε ὢν. Ἀληθῆ λέγεις. Εἰ γὰρ καὶ ἰσχυρὸς ὢν βούλοιστο ἰσχυρὸς εἶναι, φάναι τὸν Σωκράτη, καὶ ταχύς ὢν ταχύς, καὶ ὑγιής ὢν ὑγιής—ἴσως γὰρ ἂν τις ταῦτα οἰηθείη καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τοὺς ὄντας (c) τε τοιούτους καὶ ἔχοντας ταῦτα τούτων ἅπερ ἔχουσι καὶ ἐπιθυμεῖν, ἴν' οὖν μὴ ἐξαπατηθῶμεν, τούτου ἕνεκα λέγω— τούτοις γὰρ, ὦ Ἀγάθων, εἰ ἐννοεῖς, ἔχειν μὲν ἕκαστα τούτων ἐν τῷ παρόντι ἀνάγκη ἂ ἔχουσιν, ἐάντε βούλωνται ἐάντε μὴ, καὶ τούτου γε δήπου τίς ἂν ἐπιθυμήσειεν; ἀλλ' ὅταν τις λέγῃ ὅτι ἐγὼ ὑγιαίνων βούλομαι καὶ ὑγιαίνειν, καὶ πλουτῶν βούλομαι καὶ πλουτεῖν, καὶ ἐπιθυμῶ αὐτῶν τούτων ἂ ἔχω, εἴπομεν ἂν αὐτῶ

«Αὐτὸ κράτα το στη σκέψη σου και να θυμάσαι ποιανού!», εἶπε ο Σωκράτης, «ὅμως σε παρακαλώ περ μου μόνο αὐτό· Ὁ Ἐρωτας για κείνον που εἶναι ἔρωτας τρέφει ἐπιθυμία ἢ ὄχι;»

«Και πάρα πολύ μεγάλη μάλιστα!», ἀπάντησε ο Ἀγάθωνας.

«Ποιό ἀπό τα δυο, αὐτό που ἀγαπά και ἐπιθυμεῖ το ἀγαπά και το ἐπιθυμεῖ ὅταν, το ἔχει ἢ ὅταν δεν το ἔχει;»

«Ὅταν δεν το ἔχει, σύμφωνα με τη λογική», ἀνταπάντησε.

«Σκέψου λοιπόν!», ἐπισήμανε ο Σωκράτης, «και ἐξω ἀπό τι εἶναι φυσικό, ἀν εἶναι ἀνάγκη αὐτός που ποθεῖ να ποθεῖ ἐκεῖνο που του λείπει ἢ να μην το ἐπιθυμεῖ σε περίπτωση που δεν το στερεῖται; Σε μένα τουλάχιστον, Ἀγάθωνα, φαίνεται και με το παραπάνω ὅτι εἶναι ἀνάγκη. Εσύ τί πιστεύεις;»

«Και ἐγὼ το ἴδιο με σένα!» ἀπάντησε.

«Σωστά μιλάς! Ἄραγε λοιπόν, θα ἠθέλε κάποιος, ἀν και εἶναι μέγας, να γίνει μέγας ἢ να γίνει ἰσχυρὸς, ἐνῶ εἶναι ἰσχυρὸς;»

«Σύμφωνα με τις προηγούμενες διαπιστώσεις, εἶναι ἀδύνατο».

«Γιατί αὐτός που ἔχει αὐτές τις ιδιότητες, τις ἔχει και δεν του λείπουν».

«Δίκιο ἔχεις».

«Εάν λοιπόν, ἐνῶ εἶναι ἰσχυρὸς, ἠθέλε να εἶναι ἰσχυρὸς», υπογράμμισε ο Σωκράτης, «και ταχύς, ἐνῶ εἶναι ταχύς, και υγιής, ἐνῶ εἶναι υγιής-ἴσως βέβαια κάποιος θα σχημάτιζε την ἐσφαλμένη ἐντύπωση ὅτι και αὐτά και ὅλα τα παρόμοια αὐτοῖ που τα ἔχουν ἢ εἶναι τέτοιοι κατ' ἀνάγκη τα ἐπιθυμοῦν - και αὐτό το ἐπισημαίνω για να μην πέσουμε σε παγίδα — το καθένα ἀπ' αὐτά που ἔχουν στο παρόν, παρακαλώ την προσοχή σου, Ἀγάθωνα, το ἔχουν ἐξ ἀνάγκης, εἴτε το θέλουν εἴτε ὄχι και αὐτό ποιος θα το ἐπιθυμοῦσε; Ἀλλά, ὅταν κάποιος λέει «εἶμαι υγιής και θέλω να εἶμαι υγιής» ἢ «εἶμαι πλούσιος και θέλω να εἶμαι πλούσιος και ἐπιθυμῶ αὐτά που ἔχω,»

ὅτι σύ, ὦ ἄνθρωπε, (d) πλοῦτον κεκτημένος καὶ ὑγίειαν καὶ ἰσχὺν βούλει καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ταῦτα κεκτηῖσθαι, ἐπεὶ ἐν τῷ γε νῦν παρόντι, εἴτε βούλει εἴτε μὴ, ἔχεις· σκόπει οὖν, ὅταν τοῦτο λέγῃς, ὅτι ἐπιθυμῶ τῶν παρόντων, εἰ ἄλλο τι λέγεις ἢ τὸδε, ὅτι βούλομαι τὰ νῦν παρόντα καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον παρεῖναι. ἄλλο τι ὁμολογοῖ ἄν; Συμφάναι ἔφη τὸν Ἀγάθωνα. Εἰπεῖν δὴ τὸν Σωκράτη, Οὐκοῦν τοῦτό γ' ἐστὶν ἐκείνου ἐρᾶν, ὃ οὐπω ἔτοιμον αὐτῷ ἐστὶν οὐδὲ ἔχει, τὸ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ταῦτα εἶναι αὐτῷ σωζόμενα καὶ παρόντα; (e) Πάνυ γε, φάναι. Καὶ οὗτος ἄρα καὶ ἄλλος πᾶς ὁ ἐπιθυμῶν τοῦ μὴ ἐτοίμου ἐπιθυμεῖ καὶ τοῦ μὴ παρόντος, καὶ ὃ μὴ ἔχει καὶ ὃ μὴ ἔστιν αὐτὸς καὶ οὐ ἐνδεής ἐστι, τοιαῦτ' ἄττα ἐστὶν ὧν ἡ ἐπιθυμία τε καὶ ὁ ἔρως ἐστίν; Πάνυ γ', εἰπεῖν. Ἴθι δὴ, φάναι τὸν Σωκράτη, ἀνομολογησώμεθα τὰ εἰρημένα. ἄλλο τι ἔστιν ὃ Ἔρως πρῶτον μὲν τινῶν, ἔπειτα τούτων ὧν ἂν ἐνδεια παρῆ αὐτῷ; Ναί, φάναι

θα του απαντούσαμε: «Καλά ἄνθρωπε, εἶσαι κάτοχος πλούτου καὶ ἰσχύος καὶ εἶσαι καὶ υγιής· ἀρα θέλεις νὰ τα διασφαλίσῃς αὐτὰ τὰ αγαθὰ γιὰ τὸ μέλλον· γιατί γιὰ τὸ παρόν, εἴτε τὸ θέλεις εἴτε δὲν τὸ θέλεις, τὰ ἔχεις. Σκέψου λοιπόν, ὅταν λες αὐτό, ὅτι δηλαδή ἐπιθυμῶ αὐτὰ που τώρα ἔχω, μήπως ἐννοεῖς κάτι ἄλλο ἐξω ἀπ' αὐτό, ὅτι δηλαδή νὰ εξασφαλίσω καὶ στο μέλλον αὐτὰ που τώρα κατέχω. Θα παραδεχόταν κάτι ἄλλο;»

Εἴτε ὅτι ὁ Σωκράτης ἀπέσπασε τὴ συναίνεση τοῦ Ἀγάθωνα καὶ συνέχισε: «Αὐτό λοιπόν σημαίνει ὅτι αγαπάει κάποιος αὐτό που δὲν εἶναι βέβαιο ἀκόμα καὶ δὲν τὸ κατέχει ὑπὸ τὴν ἐννοια ὅτι θὰ 'θελε αὐτὰ καὶ στο παρόν νὰ τ' ἀποκτήσῃ καὶ στο ἀπώτερο μέλλον νὰ τα διασφαλίσῃ;»

«Αναντίλεκτα!» Ἀπάντησε ὁ Ἀγάθωνας.

«Κατὰ συνέπεια, καὶ αὐτὸς καὶ κάθε ἄλλος που νιώθει κάποια ἐπιθυμία, τὴ νιώθει γιὰ πράγμα που δὲν εἶναι βέβαιο καὶ γιὰ κάτι που δὲν ἀναφέρεται στο τώρα καὶ αὐτό που δὲν ἔχει ἢ αὐτό που δὲν εἶναι κάποιος, που σημαίνει πως τὸ ἔχει ἀνάγκη προφανῶς γιὰ τέτοια ἢ παρόμοια δὲν θα ἀναφέρεται ἡ ἐπιθυμία καὶ ὁ ἔρως;»

«Ἀσφαλῶς!»

«Ἐμπρὸς λοιπόν, ἀς ἀνακεφαλαιώσουμε τὰ ὅσα εἶπαμε,» εἶπε ὁ Σωκράτης. «Ἄλλο πράγμα εἶναι ὁ ἀρχικὸς ἔρως γιὰ κάτι καὶ ἄλλο στὴν συνέχεια ὅταν αὐτό τὸ κάτι τὸ χάσει κάποιος;»

«Ναί!», ἀπάντησε ὁ Ἀγάθωνας.